

SINOP ÜNİVERSİTESİ

ÖN LİSANS-LİSANS EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ GÜNCELLEME ÇALIŞMALARI KOMİSYONU

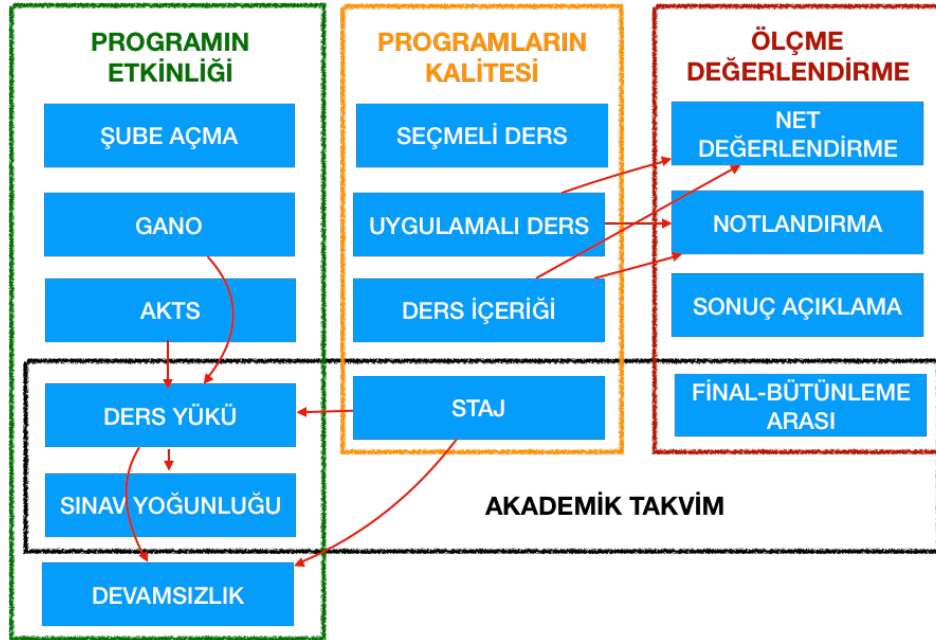
SONUÇ RAPORU

KOMİSYON ÜYELERİ:

DR. ÖĞR. ÜYESİ AYTAÇ ÇELİK
DR. ÖĞR. ÜYESİ SEMRA UÇAR
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZGE ERCAN
ÖĞR. GÖR. DR. MUHAMMED AKİF KARAL
ARŞ. GÖR. MERVE TOPAL
ARŞ. GÖR. UĞUR ÖZSANDIKÇI

Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği Araştırma Komisyonu Raporu

Eğitim kalitesinin arttırılması amacıyla ön lisans-lisans eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliğinde yapılacak iyileştirmeler için kurulan komisyonun yaptığı çalışmalar ve araştırmalar tamamlanmıştır. Üniversitemiz programlarının *etkinliğini ve kalitesini* dolayısıyla eğitim kalitesini etkileyen faktörleri öğrencilerden aldığımız geri bildirimler üzerinden değerlendirdiğimizde; **ders ve sınav yoğunluğu, ders zorluğu ve kalabalık derslerin program etkinliğini** etkileyen faktörlerken, **seçmeli ders, uygulamalı ders ve ders içeriklerinin program kalitesini** etkileyen faktörler olduğunu görölmektedir. Bunlara ek olarak öğrencilerin *ölçme değerlendirme kriterlerine* güvenmediği de ortaya çıkmıştır. Program etkinlik ve kalitesini etkileyen bu problemlerin çözümleri için değiştirilecek olan söz konusu yönetmeliğin maddelerinin teker teker ele alınmasındansa bu yönetmeliğin bir sistem olarak ele alınarak nihai amaç olan eğitim kalitesini artırma yönünde birbiri ile uyumlu iyileştirmelerin yapılması büyük önem taşımaktadır. Zira ders yükü, sınav yoğunluğu ve devamsızlık gibi problemler birbirine bağlı olduğu kadar yönetmelikte de birden fazla maddeye bağımlıdır, bunun sonucu yönetmelikteki maddeler de birbirine organik bağlar ile bağlıdırlar. **Dolayısıyla yapılacak değişikliklerin her birinin tek başına ve şu andaki yönetmelik üzerinden değerlendirilmesi hatalı olacaktır.**

şekil 1 Eğitim kalitesini etkileyen faktörler

Örneğin, **şartlı kalma** ve **vize haftasının** kaldırılması akademik takvimde bir aydan fazla zaman kazanmaya olanak tanınmasının yanında öğrenci sınav yoğunluklarına da çare olarak esnek (kendinden organize olan) vize tarihleri sayesinde daha uzun zaman aralığına yayılan sınavlar öğrencilerin hakkını vererek bu sınavlara çalışmalarına olanak sağlayacaktır. Bunun öğrenci kazanımlarını arttıracağı aşıkardır. Benzer şekilde, öğrencilerin ara tatili daha uzun yapması ve yaz tatiline daha erken çıkmaları ile gelecek psikolojik rahatlamaların akademik başarıya katkısının yanında, yeni durum mezuniyet durumunda ve staja gidecek olan öğrencilerin de işine yarayacaktır.

Programın etkinliğini en derinden etkileyen faktör öğrencilerin ders yükünün çok olmasıdır, bu ders yükü sonucunda da sınav yoğunluğunun ortaya çıkması kaçınılmaz olmaktadır. Bir de bu sınavlar bir iki haftaya sıkıştırıldığı takdirde öğrencilere ulaştırmak istenilen kaliteli eğitimi başarmaktan uzaklaşmış olunmaktadır. Dolayısıyla ders yükünü azaltmak amacıyla yapılabilecek iyileştirmeler ve bu iyileştirmelerin **artı ve eksileri aşağıda** maddeler halinde irdelenmektedir:

1. Şartlı Geçme (Yönetmelik madde 22)

Şartlı geçmenin kaldırılması öğrencilerin DD (50) ve DC (55) ile geçmelerine olanak tanıyıp, ileride alacakları derslerden her DD'ye karşılık BB ve her DC'ye karşılık CB almaları durumunda 2 ortalamayı tutturarak mezun olabilmelerine olanak sağlayacaktır. Şartlı kalmanın kaldırılması öğrenci için zorunlu **ekstra ders yükünün** oluşmasını engellerken, **aynı zamanda yeni aldığı derslerden yüksek not alması için bir motivasyon sağlayacaktır.** Bütünleme sınavlarının öne çekilmesi de bu bağlamda mümkün olacaktır (ÖİDB ara tatilde 21 gün dönem sonunda ise 15 gün olan aradaki uzun sürelerin nedeninin şartlı geçme sistemi olduğunu ifade etmiştir). Bu sistemde 3. dönemden itibaren GANO'su 1,8 altında kalan öğrencinin üstten ders alması engellenecek ve kaldığı (FF, FD) dersleri zorunlu olarak GANO'sunu 1,8'e yükseltmesi gerekecektir. Öğrenci isterse söz konusu dönemde açılan DD ve DC notlu derslerini de alabilecektir. Böylece **mezuniyet GANO'su 2 olarak kalırken, halihazırda GANO'su 2'nin üzerindeki öğrenciler için 50 olan geçme notu GANO'ya bakılmaksızın herkes için geçme notu olacak ve ders tekrarı için GANO barajı 1,8'e düşürülüp uygulamasında yukarıdaki değişiklik yapılmış olacaktır.**

2. Dönemlik 45 AKTS'nin düşürülmesi ve kullanımında danışman onayı şartı (Yönetmelik madde 15)

Üniversitemizdeki ortalama dönemlik ders yükü 7-8 civarında iken, 45 AKTS nedeniyle öğrencilerimiz 10-11 ders almak durumunda kalmaktadır. Bu ise 4 senede 240 AKTS ile bitirilebilecek bir bölümün, bu hak sonuna kadar kullanılarak 4 sene sonunda 330 AKTS'lik ders alımına sebep vermektedir (ilk sene normal yükünde yani 60 AKTS ile geçildikten sonra geri kalan tüm dönemler 90 AKTS). Yönetmeliğin bu haliyle öğrenci, programını 4 senede bitiremediği gibi dönemlik %50 ve 4 senede toplamda %37,5 daha fazla ders yükünün altına girmiş olmaktadır. Bu yüksek sayıda ders alınabilmesi durumunun hem **üniversitemizin fiziksel yeterliliğini** zorladığı hem de öğrenci **ders yükünü** artırdığı ortadadır.

Maddeye danışman onayı şartının eklenmesine akademisyenler ile yapılan toplantıda **"akademisyen ile öğrencinin karşı karşıya getirecektir"** itirazı yapılmıştır. Akademisyenlerimizin öğrenciler ile kurdukları iletişimde tek çabalarının öğrencilerin menfaati olduğunu gösterebildikleri takdirde itirazların ve olası çatışmaların az olacağı düşünülmektedir.

Mevcut yönetmelik nedeniyle öğrencinin harcaması gereken vaktin hesabı şu şekildedir: Bir AKTS 25 saatlik çalışma yükü olarak belirlenir. 45 AKTS toplamda 1125 çalışma saati demektir. 14 haftada toplam 2352 saat vardır, 8 saat uyuduklarını ve günlük 2,5 saat yeme-içmeye (kahvaltı 30, öğlen 60 ve akşam 60 dakika) ayırdıklarını varsayarsak geriye 1568 saat kalır. Bu durumda öğrenciye günde sadece 2 saat kalır. Yol, ibadet gibi süreler bu iki saatin içindedir.

3. Ara Sınav haftasının kalkması- Sınav Yoğunluğu (Yönetmelik madde 20)

Yüksek sayıda ve farklı sınıflara dağılan ders yükü beraberinde sınav yoğunluğunu ve çakışmasını da getirmektedir. Ara sınav haftası uygulaması ile hızlı kavrama yetisine sahip olmayan bir öğrenci topluluğuna çalışmaları için gerekli zamanı vermeyerek başarısızlığa iten bir yönetmelik yapısı söz konusudur. Ara sınav haftası uygulamasının kaldırılması ve dersler işlenirken bir aylık dönemde sınavların yapılması, sınav programını yani öğrencileri rahatlatmanın yanında akademik takvime bir hafta zaman kazandıracaktır. Sınavın yapılacağı ders gününe öğrenci ve akademisyen beraber karar verebilecek ve böylece gün içinde birden fazla sınav yapılması olasılığı düşecektir. Bunun eğitim kalitesine pozitif etki yapacağı düşünülmektedir.

Akademisyenler ile yapılan toplantıda gelen itirazlardan biri sınav yapacak yer ve asistan bulanamaması şeklindeydi. Burada ders mevcudunun artmasına sebebiyet veren etmenlerin görülmesi gerekmektedir. **Şartlı geçme sistemi, not çizelgesi ve AKTS'de yapılacak düzeltmeler kalan öğrenci sayısını azaltacağından, ders mevcudunun düşmesine sebep olacaktır. Dolayısıyla şu anda yetmiyor gibi gözükten fiziksel imkânlarımızın çoğu durumda yeterli olması beklenmektedir.** Eğer ders mevcudu bunlara rağmen kalabalık ise hafta içinde dersin kendi saati dışında boş bir derslikte yapılabilir. Bazı devlet üniversitelerinde (ODTÜ) sınav saatleri hafta sonuna veya akşam saatlerine koyularak bu problem aşılmıştır. Ülkemizde eğitimini haftanın 6 günü yapan üniversiteler (TOBB ETU) bulunmaktadır.

Ara sınav haftasının kaldırılması ile ilgili bir diğer şikâyet ise derslere öğrencilerin katılımının düşeceği'dir. Bu problem ders içi küçük sınav ve ödevler ile çözülebilir. Zaten öğrencilerin dönemin başında ve ara sınavlardan sonra 2 hafta devamsızlık yapmaları gelenek haline gelmiş durumdadır. **Ara sınav haftasının kalkması ve ödev, küçük sınav gibi uygulamaların değerlendirmeye eklenmesi öğrenciyi dersin dönem boyunca aktif aktörü haline getirecektir. Aynı zamanda öğrencinin çalışma süreci döneme yayılacağından sınavlardaki başarı oranları da artacaktır.**

4. Yüksek AKTS'li stajın dönemlik ders yükünü etkilemesi (Yönetmelik madde 13)

Staj kredisinin ikiye bölünerek bitirme projesi gibi iki döneme yayılması ile dönemlik ders yükü dengelenebilir. Staj eski uygulamada olduğu gibi yazın yapılır, fakat değerlendirme yapılırken bahar dönemine kayıt yapılan stajın değerlendirilmesinde staja devam göz önünde bulundurulurken, güz döneminde ise yazdığı raporun üzerinden değerlendirme yapılır. Böylece kredisinin dağılımı iki döneme yayılmış olur. Bu sayede ders yükünün de bu iki döneme eşit dağılımı sağlanabilir. Tekrar bu yapıyla ders yükü ayarlanabilir. Bu durumda yüksekokullarda 120 AKTS içinde ve fakültelerde 240 AKTS içinde yer alacak ve dönem ders yükünün eşit dağılımı sağlanacaktır.

Bir diğer çözüm ise tüm birimlerde zorunlu staj kredisi 4 ile sınırlandırılarak stajın biraz daha uzatılması gönüllülük esasına bırakılır. Burada öğrencilerin stajın kendi faydalarına olduğunun farkında olduğu ve zaten stajı uzatmak isteyecekleri varsayılmaktadır.

5. Ortalama yükseltme sınavı (Yönetmelik madde 21)

Bu kapsamda 3 sınavdan ortalama yükseltme sınavı önerilmektedir fakat bitirme durumuna gelmiş ve toplamda 240 AKTS'nin hepsini tamamlamış öğrencilere 3 dersten ortalama yükseltme sınavı vermenin matematiksel olarak çok büyük bir etkisi yoktur. Örneğin, öğrencinin DD (1) getirdiği 5 AKTS'lik 3 dersten sınava girdiği ve sonucunda AA (4) getirdiği düşünülürse, ortalamasında ancak $(4-1) * 15/240 = 0,1875$ kadar bir artma olacaktır. Ortalama yükseltme sınavının hedef kitlesinin ortalaması 2,5 ve üstü not ortalamasına sahip öğrenciler olduğu düşünülmektedir. Zira 2 ortalamalı bir öğrencinin ortalamasını 2,18 çıkarmasının akademik veya iş hayatında bir işlevselliği yoktur.

Bu maddeye gelen itirazlardan biri son sınıfa gelen her öğrencinin farklı bir sınavdan şansını denemek isteyecek olmasının her dersten sınav açılması ile sonuçlanabileceğidir. Öğrencilerin aynı zamanda kalma ihtimalleri olduğu gerçeğinin bu sayıyı azaltacağı anti tez olarak ileri sürülmektedir.

Bunun yerine başarılı öğrencilere (ortalaması 2,5 ve üstü) dönem içerisinde yükseltmek istedikleri dersleri tekrar almaları için izin vermek bir diğer alternatiftir. Bu yöntemin avantajı öğrencinin **ortalamaya bağlı ders yükü** izin verdiği sürece ortalamasını sınav opsiyonuna göre çok daha yukarı çekmesine olanak vermesidir. İkinci veya üçüncü sınıfta başarılı notlar almaya başlayan öğrencilerin ortalamalarını toparlamak için alttan ders almalarının ileride kariyerlerini etkileyecek 2,5-3 arası gibi sınırdaki ortalamadan kurtulmaları için en uygun yöntem olduğu düşünülmektedir.

Başarılı öğrencilerin alttan yükseltmek amaçlı ders alabilmelerinin önünün açılması, ortalama yükseltme sınavı gereğini ortadan kaldırmaktadır. Başarısız öğrenciler ise zaten ortalamalarını 2'nin üstüne yükselterek bitirmek zorundadırlar.

6. Devamsızlık (Yönetmelik madde 17)

Yoklama zorunluluğu bulunması öğrencinin çakışan dersleri alamaması sonucunu doğurmaktadır. Sistemde bunun önlemlerinin alınması ders ve sınav yükünün hafiflemesine katkıda bulunacak bir diğer önlemdir. Bunun için de **ders programlarının sisteme dönem başlamadan girilmesi ve öğrenci dersleri seçerken sistemin "bu ders alınan başka bir dersle çakışıyor" uyarısını vererek dersi almasına engel olunması gerekmektedir.** Bu uygulama öğrencilerden gelen "madem yoklama alacaktınız niye çakışan dersleri verdiniz" şikayetini de ortadan kaldıracaktır.

Devamsızlık kriterleri ile ilgili YÖK'ün 2547 numaralı Yüksek Öğretim Kanununda bir kısıtlama bulunmamaktadır. Dolayısıyla teorik derslerin devamsızlık yüzdesinde istenilen değişiklikler yapılabilir.

Heyet raporu uygulamasının devamdan kaçmak isteyen heyet raporu almak için hastanelerimizi meşgul etmesi olasıdır. Özel hastanelerden heyet raporu kabul edilmemesinin ileride üniversitemizi hukuki olarak zora düşürmediğinden de emin olmak gerekir.

Eğitim kalitesinin bir diğer önemli ayağı da programlarımızın kalitesidir. Burada en önemli etken akademisyen kalitesidir. Eğitim kalitesinin arttırılması açısından yönetmelikte yapılabilecek iyileştirmeler sınırlı olmakla beraber sağlanacak Őeffaflık ve birim programları ile ders içeriklerinin evrensel standartlara ulaştırılması atılabilecek adımlardan bazılarıdır.

7. Ders İçerikleri (Yönetmelik madde 13)

Diploma programlarının içeriği hazırlanırken günümüzde gelinen evrensel standardın karşılanması gerekliliği öğretim programları (madde 13) maddesinde ifade edilebilir. Böylece keyfi ve akademisyene göre değiştiği iddia edilen ders içeriklerinin ortaya çıkması engellenecektir.

8. Seçmeli Ders (Yönetmelik madde 13)

Açılacak (ortak) seçmeli derslerin AKTS'leri ile ilgili bir düzenlemeye gidilmesi bölümler arası seçmeli ders alımını kolaylaştıracaktır.

9. UZEM (Yönetmelik madde 13)

Girişimcilik, proje döngüsü gibi derslerin de UZEM içine katılarak ve sınavlarının online hale getirilmesi, AKTS'lerinin düşürülmesi veya kaldırılması, GANO'ya katılmaksızın sadece geçme ve kalma olarak transkriptte yer alması önerilmektedir.

Ölme değerlendirmenin önemi ise verdiğimiz kaliteli eğitimin ne oranda öğrencilere aktarıldığının yani eğitim etkinliğimizin ölçütü olmasıdır. Net değerlendirme kriterlerinin ortaya konması öğrencilerin akademisyenler ile yaşadıkları problemleri en aza indirecektir.

10. Net Değerlendirme Kriterleri (Yönetmelik madde 18-madde 22)

Öğrencinin dönem boyunca değerlendirilmesine ilişkin ifadenin **dönem içi çalışma (%40) ve final sınavı (%60)** Şeklinde değiştirilmesi ile **ara sınavın zorunluluk olduğu yanlış anlaşılmasının** önüne geçilebilir. Öğrencinin dönem boyunca derse aktif olarak katılımını ve çalışmasını sağlayacak **proje, sunum ve küçük sınavlar yapılması** ve bu sınavların ÖBS üzerinden dönem başlamadan önce belirtilmesi gerekmektedir. Bu, öğrencinin dönem boyunca karşılaşacağı değerlendirme yöntemlerinden ve bu değerlendirmelerde nerelerden sorumlu olacağını bilmesini sağlayacaktır. Öğrencinin aktif katılımını, eğitim kalitesini ve öğrenci başarisını arttıracaktır. Ara sınav ve final dışındaki ölçme değerlendirme araçlarının kullanımı ise öğrencinin başarisını daha doğru bir Şekilde ölçmeye olanak sağlayacaktır.

11. Final Barajı ve yüzdesi (Yönetmelik madde 22)

Akademisyenlerimizin birçoğu dönem başında alacakları karar ile final notuna final sınavına ek olarak proje gibi başka değerlendirme araçlarını katabileceklerini bilmemektedir. Dönem içi çalışmalarının öneminin artması ve **final barajı olan 50'nin kaldırılması** ile öğrencinin tek sınav nedeniyle dersten kalmasının önüne geçmek için önlemler almak gerekmektedir. **Dönem içi çalışmalara daha çok yoğunluk verilmesi ve finalin %60 katkısının azaltılması** veya değiştirilmesinin önünün açılması ölçme değerlendirmenin verimliliği arttıracaktır.

12. Değerlendirme- Başarı notu (Yönetmelik madde 25)

Not çizelgesi aşağıdaki şekilde yenilenerek AA'nın not karşılığı aşağı çekilirken, DD ve DC notlarının da (şartlı geçmenin kalkması ile) başarılı sınıfına alınarak geçme notunun 60'dan 50'ye çekilmesi önerilmektedir. Akademisyen toplantısında konu ile ilgili harf aralıklandırılmasına itiraz edilmesine rağmen, notların akademisyenlerin değerlendirme ölçütleri ile ayarlanabilmesi (yansıtılmış çan eğrisi) mümkün olduğundan 50 sayısının sadece psikolojik etkisi vardır. Birçok üniversitenin harf aralıklarını birbirinden farklı uyguladığı görülmektedir. Örnekleri aşağıdaki linklerde görülebilir^{1,2,3}. Dünyada ve ülkemizde birçok üniversitede DD minimum geçer not olarak kullanılmaktadır, bitirme notunun CC olması ise dolaylı şart koşulu yaratır. Böylece öğrencinin zorunlu olarak alttan ders alarak ders yükünü arttırmasının önüne geçilmektedir.

MEVCUT HALİ

Puan	Not	Katsayı	Derece
92–100	AA	4.00	Pekiyi
84–91	BA	3.50	Pekiyi
76–83	BB	3.00	İyi
68–75	CB	2.50	İyi
60–67	CC	2.00	Orta
	G		Başarılı, geçer
55–59	DC	1,50	Şartlı başarılı
50–54	DD	1,00	Şartlı başarılı
30–49	FD	0,50	Başarısız
00–29	FF	0	Başarısız
F4	1,50	Başarısız	
F3	1,50	Başarısız	
F2	0	Başarısız – sınava girmede	
F1	0	Devamsız başarısız	
K		Başarısız, kalır	

YENİ HALİ

Puan	Not	Katsayı	Derece
90–100	AA	4.00	Pekiyi
82–89	BA	3.50	Pekiyi
74–81	BB	3.00	İyi
67–73	CB	2.50	İyi
60–66	CC	2.00	Orta
	G		Başarılı, geçer
55–59	DC	1,50	Başarılı
50–54	DD	1,00	Min. Başarılı
30–49	FD	1,00	Başarısız
00–29	FF	0,50	Başarısız
F4	1,50	Başarısız	
F3	1,50	Başarısız	
F2	0	Başarısız – sınava girmede	
F1	0	Devamsız başarısız	
K		Başarısız, kalı	

¹ <https://www.anadolu.edu.tr/acikogretim/yonetmelikler-ve-esaslar-yonergeler/esaslar-yonergeler/anadolu-universitesi-acikogretim-iktisat-ve-isletme-fakulteleri-ogrenci-degerlendirme-sistemi-esasla>

² <http://www.oidb.hitit.edu.tr/Dokumanlar/BagilDegerlendirme.pdf>

³ <https://oidb.metu.edu.tr/en/course-credit-system>

13. Cevap Anahtarının İlanı (Yönetmelik madde 20)

Sınavlar ve sınav yerine geçen uygulamaların değerlendirilme şekli ve cevap anahtarı, müteakip 2 hafta süre ile ilan edilir ve akademisyenin her sınav dönemi sonrası belirleyeceği 2 saatlik ofis saatleri içerisinde öğrencinin sınav kağıdına bakmasına olanak tanınır.

Bu maddeye “Asmak zorunda olmayalım ama öğrencilere cevap kâğıdı ile kağıtlarına bakmak için 2 saatlik bir süre tanıyalım. O arada gerçekten itiraz niyeti olan öğrenciler gelip itirazlarını yapsınlar. Aksi taktirde yolu kapımıza düşen itiraz için içeri giriyor.” şeklinde itiraz gelmektedir. Net **bir tarihte ve saat aralığında** cevap kâğıdı ve sınav kağıdına bakmaya olanak tanınması halinde bu problemlerin önüne geçilecektir.

14. Sınav Notu Açıklama (Yönetmelik madde 20)

Bu madde bir önceki madde ile organik olarak bağlıdır. Öğrenci, kağıdına değerlendirme yapıldıktan sonra bakmalıdır. Dolayısıyla sınav notu açıklama tarihinin finallerden bir ya da iki hafta öncesine çekilmesi ve öğrenciye cevap kâğıdı görme sürecinde aldığı nottan memnun değil ise resmi başvuru yapacak vaktin sağlanması gerekmektedir.

15. Final – Bütünleme Arası (Yönetmelik madde 6)

Final ile bütünleme arasındaki uzun boşluklar öğrencilerin tatil günlerini kısıtlamaktadır. Bu durum öğrenci üzerinde olumsuz etki yaratacağı gibi yaz döneminde staj ve mezuniyet gibi durumları da etkilemektedir.

Son olarak üniversitemiz fiziksel imkanlarını daha verimli olarak kullanmak ve öğrenci ders yükünü düşürmek için akademik takvimin 2 dönemlik sistemden 3 dönemlik (trimester) veya 4 dönemlik (quarter) sistemlerden birine geçirilmesi de olası bir çözümdür. Dönem sayısının artması dönemlik ders sayısının azalması anlamına geldiğinden fiziksel imkanlardaki yetersizliklerin önüne geçilebilir. Literatürde yüksek dönem sayısına sahip sistemlere geçişin eğitim ve akademik kaliteyi arttırdığı yönünde bir görüş bulunmaktadır.

12.04.2019 TARİHİNDE GERÇEKLEŞEN YÖNETMELİK GÜNCELLEME ÇALIŞMA TOPLANTISI RAPORU

Üniversitemiz Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin güncellenmesi ile ilgili 12.04.2019 tarihinde Ahmet Muhip Dıranas Uygulama Oteli'nde yönetmelik çalışma toplantısı düzenlenmiştir. Sinop Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Nihat Dalgın'ın moderatörlüğünde gerçekleşen toplantıda; öğrenci talep ve istekleri doğrultusunda Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı'nın ve konuyla ilgili kurulan komisyonun önerileri, üniversitemiz Dr. Öğretim Üyeleri ve Öğretim Görevlilerinin fikir ve oyuna sunulmuştur. 18 madde etrafında tartışılan görüşler ve ortaya çıkan oylama sonuçları aşağıda belirtilmiştir.

1. Seçmeli bir dersin açılabilmesi için yönetmelikte geçen “en az 15 öğrenci kayıtlanması” koşulu tartışmaya açılmıştır. 15 kişi sınırının bazı bölümlerdeki öğrenci sayısının azlığı gerekçesiyle sıkıntılı olabileceği; öğrenci sayısının (farazi) 40 üstünde olduğu bölümlerde bu sınır aynı kalırken daha az olduğu bölümlerde farklı bir opsiyonun getirilmesi ve 15 sınırının öğrenci sayısı az olan bölümler için bağlayıcılığının kaldırılması talep edilmiştir.
2. Gerekli hallerde birim kurulu onayı ile cumartesi ve pazar günleri ders yapılabilmesi konusu katılımcıların fikrine sunulmuştur. Kaynak kullanımı, personel çalıştırılması ve ödeme yapılması gibi hususlar sorun teşkil edebilir şeklinde bir endişe belirtilse de konuyla ilgili genel görüş olumludur ve öneri oybirliği ile kabul edilmiştir.
3. Öğrencilerin ve diğer dış paydaşların öğretim programlarına ilave edilmesini istedikleri seçmeli derslerin ilgili birimler tarafından göz önünde bulundurularak değerlendirmeye katılması konusu katılımcıların fikrine sunulmuştur. Konuyla ilgili genel görüş olumlu olup öneri oybirliği ile kabul edilmiştir.
4. “Yükseköğretim programlarında okutulan derslere ilişkin her türlü değişiklik önerisi, güz yarıyılı için en geç ilgili yılın temmuz ayı sonuna kadar, bahar yarıyılı için en geç bir önceki yılın kasım ayı sonuna kadar ilgili dekanlık/müdürlük tarafından gerekçesi de belirtilmek suretiyle senatoya yapılır.” şeklinde ifade edilen madde önerisi, oybirliği ile kabul edilmiştir.
5. Önlisans programlarında staj uygulamalarının bölünerek birkaç döneme yayılması konusu tartışmaya açılmıştır. Konuyla ilgili önce staj derslerinin AKTS'sinin kaldırılması ya da yaz için ayrı AKTS açılması şeklinde görüşler bildirilmiştir. YÖK'ün belirlediği 8 AKTS'nin 120 kredilik ders dönemleri içine dahil edilmesi gerekliliği OİDB tarafından belirtildikten sonra 8 AKTS'nin ders dönemlerine bölünmesi şeklindeki görüşe yoğunlaşmış ve 4-4 iki dönem şeklinde uygulanması düşünülen staj önerisi genel olarak kabul görmüştür. Bölmenin hangi dönemleri kapsayacağı konusunda tam bir fikir birliği olmamakla birlikte öğrencinin teorik dersleri görmesi gerekli görülüp stajın 3. dönemde başlatılmasının uygun olacağı fikri öne sürülmüştür. Sadece katılımcılardan bir kişi stajın öne alınmasının uygun olabileceği fakat dönemlere bölünmesinin staja tam adaptasyon sağlanmasının önünde engel teşkil edeceği gerekçesiyle sıkıntılı olduğunu ifade etmiştir.
6. Üst sınıftan ders alabilmek için ilgili sınıfta öğrenci bulunması ve seçilecek dersin ilgili yarıyıldaki açık bulunması koşulunun yönetmeliğe eklenmesi katılımcıların fikrine sunulmuştur. Öneri oybirliği ile kabul edilmiştir.
7. Devamsızlık oranlarının uygulama için % 70, teorik dersler için % 60 olacak şekilde yeniden düzenlenmesi önerisi tartışmaya açılmıştır. Öneri oybirliği ile reddedilmiştir. Sağlık raporu dahil % 50'ye kadar devamsızlık hakkı tanınması hususunda ise sadece devlet hastanelerinden alınan heyet raporlarının yüzdeye katılması fikri kabul görmüştür.
8. “Lisans programlarında 7 ve 8. yarıyıl sonlarında akademik takvimde belirlenen tarihlerde en az 50 en fazla 70 puan arasında puanla başarılı olunan en fazla 3 dersten ortalama yükseltme sınavı yapılır. Bu sınavlara giren öğrencilerin sınavlarda aldığı not başarı notu olarak geçerli olur.”

şeklinde ifade edilen madde önerisi tartışmaya açılmıştır. Konuyla ilgili ortak görüş öğrencinin ortalama yükseltmesine yardımcı olunması yönündedir. Teknik olarak ise ortalama yükseltmenin nasıl uygulanacağı konusunda fikir ayrılıkları ve endişeler mevcuttur. Bu bağlamda Konuyla ilgili fikirlerden biri ayrı bir sınav yerine öğrencilerin ilgili dersin bütünleme sınavına girebilecekleri şeklindedir. Genel görüş ise öğrencilerin ilgili dersi devam zorunluluğu olmadan sınavlarına girerek tekrar almaları yönündedir. Öte yandan çok fazla öğrencinin sınava başvuru yapacak olması ve bunun önüne geçilemeyeceği şeklinde bir endişe de mevcuttur.

9. Ara sınav haftasının kaldırılarak sınavların ders saati içerisinde yapılması ya da sınav haftasının bulunması durumunda ilgili haftada ders işlenmesinin kaldırılması konuları tartışmaya açılmıştır. Sınav haftasında ders yapılmaması görüşü kabul edilmemiştir. Ara sınav haftasının kaldırılmasıyla ilgili öneriye ise çeşitli itirazlarda bulunulmuştur. Bunlar; çok öğrencinin bulunması nedeniyle ilgili vakitlerde müsait gözetmen sayısının sağlanmasında sıkıntı yaşanabileceği, öğrencilerin ders saatlerinde devamlı başka derslerin sınavlarına çalışmak isteyecekleri ve alttan ders alan öğrencilerin sınav saatinde başka bir derslerinin olma ihtimalinin yüksek olacağı şeklindedir. İtirazların genel olarak ara sınav haftasını kaldıran uygulamayı daha önce tatbik eden Gerze MYO'dan gelmesi de öneriye itirazı pekiştirici olmuştur. Konuyla ilgili genel görüş oybirliği ile mevcut uygulamanın kalması yönündedir.
10. Şartlı geçiş uygulamasının kaldırılması, bunun yerine geçme notunun 60'tan 50'ye düşürülerek not skalasının yeniden düzenlenmesi önerisi katılımcıların fikrine sunulmuştur. Şartlı geçiş uygulamasının yürürlükten kaldırılmasına herhangi bir itiraz bulunmamasına karşın geçme notu hususunda farklı itiraz ve öneriler bildirilmiştir. Bunların arasında, öğrencinin geçme notuna göre çalışıyor olması dolayısıyla geçme notunu 50'ye düşürmenin öğrenciyi çalışmaktan uzaklaştıracağı şeklinde bir itirazın yanında; geçme notu 55 olabilir, geçme notu 50'ye çekilirse bütünleme sınavı kaldırılabilir veya geçme notu 60 olarak bırakılıp üst harf not aralıklarında bir değişikliğe gidilerek öğrencinin AA-BA gibi yüksek notları daha kolay alması sağlanabilir şeklinde öneriler bulunmaktadır. Sonuç olarak şartlı geçişin kaldırılıp mevcut geçme notunun değiştirilmemesi görüşü genele yakın oy almıştır. Diğer taraftan katılımcılardan biri şartlı geçiş kaldırıldığı takdirde geçme notunun 60 olarak kalmasının öğrenci aleyhine bir durum yaratacağını ifade etmiştir.
11. Bir dersten başarılı sayılabilmek için yarıyıl sonu veya bütünleme sınavı puanının en az 50 olması koşulunun kaldırılması önerisi katılımcıların fikrine sunulmuştur. Konuyla ilgili gelen itiraz, mevcut koşulun kalkması halinde öğrencilerin vize sonrası konuları öğrenip öğrenmediğinin sağlıklı ölçülemeyeceği şeklinde olup öneri oybirliği ile reddedilmiştir.
12. Ders değerlendirme ölçütlerinin öğrenci bilgi paketi üzerinden tanımlanarak duyurulması şeklinde bir ifadenin yönetmeliğe eklenmesi katılımcıların oyuna sunulmuştur. Öneri oybirliği ile kabul edilmiştir.
13. Öğretim elemanı tarafından her yarıyıl sonunda verdiği derslere ait yoklama çizelgelerinin, sınav evrakının (soru kağıtları, cevap kağıtları, puanlanmış cevap anahtarı, imzalı sınav sonuç çizelgeleri, sınav yoklama tutanağı) birim arşivlerinde saklanması önerisi katılımcıların fikrine sunulmuştur. Görüşte oybirliği sağlanmakla birlikte teknik açıdan maket vb. öğrenci çalışmalarının nasıl saklanabileceği opsiyona bırakılmış; çalışmaların fotoğraflanarak dijital belge ile saklanabileceği ifade edilmiştir.
14. Şubelendirilmiş derslerin sınavlarının ortak ve eşzamanlı olarak yapılması önerisi katılımcıların fikrine sunulmuştur. Konuyla ilgili olarak, her ders temel başlıklar içermesine karşın ders içeriklerinin dersi veren hocaya göre farklılaştığı düşüncesinden hareketle önerinin öğrenci aleyhine olacağı; öğrencinin bilmediği konuların da sınava dahil edildiği bir durumu doğurabileceği şeklinde bir itiraz belirtilmiştir. Fakat hocaların genel geçer standartlara uygun içerik hazırlamaları uygun görülmüş ve öneri hakkındaki genel görüş olumlu olmuştur.

15. Sınavlar ve sınav yerine geçen uygulamaların değerlendirme şeklinin ve cevap anahtarının sınavı müteakip 2 hafta süre ile birim ilan panolarında ilan edilmesi şeklindeki öneri tartışmaya açılmıştır. Katılımcılar konuyla ilgili bazı itirazlarda bulunmuşlardır. Önerilen uygulamanın, hocaları sürekli yeni sorular oluşturmak durumunda bırakacağı öte yandan konuyla ilgili sorulabilecek test sorularının sınırlı kalacağı düşünülmektedir. Yine her sınav için cevap anahtarı oluşturmanın güç olduğu belirtilmekte; kompozisyon sınavları bunun örneği olarak gösterilmektedir. Öneri hakkında genel görüş olumsuzdur. Katılımcılardan öneri olarak ise test sınavlarının ilan edilmeyip klasik sınavların ilan edilmesi gibi bir uygulama teklifi gelmiştir. Bu hususta bir diğer öneri ise hocaların sınav cevap anahtarlarını panoda yayınlamak yerine sınavdan sonraki ders saati içerisinde öğrencilerle paylaşması ve cevapları açıklaması yönündedir.
16. Mezuniyet tek ders sınav sayısının 3 derse çıkartılması önerilmiştir. Öneri oybirliği ile kabul edilmiştir.
17. Bitirme tezi/ödevi/projesi veya çalışmasının kaç dönem olacağı, hangi dönemde başlayacağı ve kaç kredi olacağı gibi hususlar tartışmaya açılmıştır. Uygulamalı alanlarda tek dönemin sıkıntılı olabileceği ve çalışmayı iki döneme yayma fikri kabul görmüştür. Genel görüş ilgili çalışmanın iki döneme yayılması şeklindedir.
18. Staj kredi saatlerinin düşürülmesi konusu tartışmaya açılmıştır. YÖK'ün belirlediği 8 AKTS'nin 120 kredilik ders dönemleri içine dahil edilmesi şeklindeki bağlayıcı kanunu göz önünde bulundurularak stajın kredisinin 4 - 4 şeklinde iki döneme bölünerek uygulanması teklif edilmiş; öneri genel kabul görmüştür.

Yönetmelikle Doğrudan İlişkili Olmayan Talep ve Öneriler

1. Bologna tanımlarında "ara sınav" ifadesi yerine "dönem içi çalışmalar" şeklinde bir başlığın daha uygun olabileceği ifade edilmiştir.
2. Öğrencinin bitirme tezi/ödevi/projesi veya çalışması alabilmesi için belirli ön koşulların getirilmesi talep edilmiştir. Buna göre öğrenci bitirme çalışmasının yapılabilmesinde elzem olan temel derslerden başarılı olmadan bitirme çalışması alamaz denilmiştir.
3. Bitirme çalışmalarının değerlendirilmesinde 3 jüri kurullarının kurulması talep edilmiştir. Sınıf mevcudu kalabalık olan akademik programlar için bu önerinin etkili ve verimli bir şekilde uygulanmasının mümkün olmayacağı dile getirilmiştir.

Hazırlayan:

Arş. Gör. Merve TOPAL